

Utfordringer fremover!

Først og fremst vil jeg ønske alle en God og aktiv sommer/ høst, og på vegne av styret takke for tilliten som ble gitt oss på årsmøte.

Som de fleste nå er klar over så er tariffopp-
gjøret i gang, og forhandlingene «strandet»
på motpartens uvilje til å forhandle. Alle våre
krav ble avvist, arbeidsgiverne ønsket ikke
å drøfte innholdet i noen av disse. Dette
innebar at vi (partene) trengte bistand for
videre forhandlinger, noe som tradisjonelt
da foretas ved å møtes hos Riksmeklings-
mannen. Dette møte ble gjennomført den
18. og 19. juni.

Her oppstod det en merkelig situasjon. Ved
starten av meklingen oppfordret meklings-
mannen partene å være åpne og klargjø-
rende på prioriterte krav for at meklingen
kunne gjennomføres konstruktivt og løs-
ningsorientert. Noe som vi, etter vår opp-
fatning, gjorde forsøk på. Vanskelig er det

selvfølgelig når den ene parten ikke ønsker
å forhandle og tilnærme seg bedriver boi-
kott av denne retten i norsk arbeidsliv, men
vi forsøkte å komme med noen innspill uten
at dette gav noen resultater første dagen.
Arbeidsgiverne var fortsatt like avvisende, i
en litt «høfligere» tone, antagelig begrunnet
i Riksmeklingsmannens tilstedeværelse.

På starten av dag to i meklingen ble det
fremlagt et nytt krav fra arbeidsgiverne. De
hevdet ovenfor Riksmeklingsmannen at kra-
vene våre om å sikre at underleverandører
følger vilkårene i Heisoverenskomsten, at un-
derleveranser bare kan skje med personell
med fagbrev, eller at innleie krever skriftlig
avtale mellom de lokale parter, er i strid med
EØS-avtalen og dermed Norsk lov.

Disse påstandene, som overraskende ble lagt
frem på andre dagen i meklingen, var utre-
det av deres egen NHO advokat som hevder
at de, arbeidsgiverne, ikke kan «mekle» eller
forhandle videre på våre krav. Noe arbeidsgi-
verne i HLF valgte å etterkomme. Da vi valgte
å opprettholde kravene og mente at slike på-
stander var utidige å fremføre midt under
meklingen og at vi ikke hadde mulighet for å
kunne gi dokumenterte motsvar på en dags
varsel, så Riksmeklingsmannen seg nødt til
å utsette meklingen til 17. august.

Vi har i en utredning til disse påstandene fått
forsterket vårt syn på at det er feilaktig det
som hevdes fra våre arbeidsgivere og deres
advokat. Det er flere avtaler i forskjellige
overenskomster utenom heisoverenskom-
sten som innehar avtale om de aktuelle for-
hold som nevnes av arbeidsgiverne, uten at
dette blir hevdet som «lovstridig» av NHO. I
en protokoll datert 22/6-10, hvor NHO inn-
gikk forlik på sak til arbeidsretten gjeldende
Landsoverenskomsten for elektrikere, har de
innrømmet og skrevet under på at de lokale
tillitsvalgte selv avgjør om det skal skrives
avtale eller ikke ved innleie etter § 16-12 i
LOK. En avtale som ble foretatt etter mek-
lingen vår, og antagelig oppfattes som lovlig
siden de har skrevet under.

I tillegg kan det, ut fra dokumentet som er
fremlagt, oppfattes som at arbeidsgiverne
argumenterer mer for å bevise at overens-
komsten, slik den står i dag, er i strid med
EØS avtalen, enn de konkrete kravene våre.
Den teksten i våre krav som kan oppfattes
som diskriminerende ovenfor utenlandske
heismontører, er hvor vi krever «norsk fag-
prøve».

Per Arne Jensen Salo – Petter'n

Til det er å si at vi inntil nå har praktisert og
klargjort skriftlig, i samarbeid med arbeidsgi-
verne, hvilken dokumentasjon vi mener skal
foreligge. Vi mener også at det bør være et
sertifikat eller bevis fra en prøve som viser
kunnskapen, og den bør være tilsvarende
det som er i dag for at brukerne skal kunne
føle seg sikkerhetsmessig trygge.

Det er hovedpoenget, og av den årsak må
jeg sende «ballen» til arbeidsgiverne; er de
i mot dagens ordninger med en fagprøve
som viser den faglige kunnskapen? I tilfelle
ikke, så ønsker vi en avtale om dette i vår
overenskomst, er ikke det et naturlig og
fornuftig grep å foreta for en seriøs bransje
som ønsker å ivareta sikkerheten til utøvere
av arbeidet og brukere av heis. En sikkerhet
uten tvil ved at partene i bransjen er enige
gjennom avtale.

Ellers legger jeg nå merke til at arbeidsgi-
verne som er blitt berørt av sosial dumping
begynner å stille krav til myndighetene.
Det fremkommer av Aftenposten nylig at
bussnæringen er bekymret for å bli utkon-
kurrert av midlertidige utenlandske selska-
per som benytter seg av helt andre lønns og
arbeidsforhold enn de som er i Norge, de
hevder å måtte «flagge ut» ved å slå seg
konkurs siden de ikke får oppdrag.

EØS eksperter hevder samtidig at det er
«ullent regelverk» på dette området, og at
denne interessekonflikten er klassisk i EØS-
samarbeidet på grunn av «fri flyt» mellom
landene. De hevder videre at vi vil se lig-
nende problemstillinger på andre områder
etter hvert som mulighetene tas i bruk, og
at det er frustrerende for bransjene som
blir rammet.

Utfordringen for arbeidsgiverne i heis-
bransjen blir å måtte ta et standpunkt for
sitt eget «vei valg» om hvordan de ønsker

Innhold

HMF avd/klubb: Østfoldavdelingen	1
HMF avd/klubb: Oslo 1. mai	2
HMF avd/klubb: ThyssenKrupp nekter å ansette nyutdannet heismontør	3
HMF avd/klubb: Kone-klubben	4
Hva skjer med forskriften?	5
Løfteplattformer vs. universell utforming	6
Norsk velferd hogges til pinneved	8
Jevnaker-streiken må få et etterspill – også politisk!	12
Renholdere skaper større verdier enn topp bankfolk	14
Tariff – NHO lurte seg sjøl	16
Europa får en het høst	17
101 fagorganiserte ble myrdet i fjor	17
VIKTIG MELDING ... for deg som nærmer deg AFP-alder	18
«Education is the most powerful weapon wich you can use to change the world»	20
Skoleprosjekt i Malawi	22
Fagbevegelsen er en drivende kraft for demokratiet i Swaziland	24

Fortsetter side 25

HEISMONTØREN

Redaktør: Geir Løkke

I redaksjonen: Tor Erik Lundberg,
Dan Terje Rønning, Bengt-Olof Andersson
og Bjørn Tore Egeberg

Forsidebildet: Geir Løkke

Nr. 3 – juli 2010

Redaksjonell adresse:
HEISMONTØREN
Schweigaards gate 34 f, oppgang 2
0191 Oslo
Telefon: 22 17 45 50
Telefax: 22 17 45 53
E-post: foreninga@heis.no

Årgang 42

Layout og foto: Redaksjonen
Ettertrykk anbefales når kilde er angitt.
Sats og trykktjeneste: 07 Gruppen AS, Oslo
Opplag: 1100
Redaksjonen er avsluttet 30. juli 2010
Neste nummer: oktober 2010
Neste deadline: 1. oktober 2010

Østfoldavdelingen

Frank Sig Hansen

Fredag 11. juni ble det avholdt halv-årsmøte med sosialt samvær, grilling og noe attåt hjemme hos Vidar Nielsen (Kone).

Saker som ble tatt opp var arbeidssituasjonen og tarifforhandlingene.

Arbeidssituasjonen i avdelingen er stort sett uforandret.

Otis har bra med jobb ut året, både på anlegg og service. Reber har bra med montasje, spesielt etter ferien, men lite med service da de har mistet mange heiser til Otis pga. samlekontrakter med flere kommuner.

Kone har få nyanlegg før ferien, men en del etter. De har moderat mengde med service og har mistet noen få heiser pga. samlekontakter.

Vi diskuterte en del rundt krav nr. 2, om det skal stå forhandlinger eller avtale. Forsamlingen var ening om at det skal være avtale. Halvårsmøte mente at det er en så viktig sak at den er verdt å ta en kamp på.

Den 10. juni deltok Øivind Larsen på en konferanse i regi av LO Fredrikstad med tema Rød-Grønt Fredrikstad 2011.

Tidligere på dagen hadde vi sommerens happening i HMF Østfold, med gokart-kjøring på Rudskogen motorsenter. Vi håpet på pent vær, men nei da, det regnet som himmelen var åpen. Det var 20 påmeldt, med 18 fremmøte. 2 ikke kom pga. jobb.

Først var det brifing i kantina om div. flaggregler osv. så ble det kjørt 2 heat à 10 min. med oppvarming. Opplegget var å kjøre 2 kvalifiseringsheat hvor den beste rundetiden bestemte plassering i A eller B-finale. Pga. av regnet skjedde det mye. Mange snurret og noen måtte ut i sandfella med mye jubel og latter fra de som ikke kjørte. ■

De 3 beste ble: 2. Hans Henrik Staff (Schindler), 1. Kim Steffen Hasfjord (Schindler), 3. Espen Gustavsen (Kone). Schindler tok pokalen for 3. gang og til odel og eie. Det var en vellykket kveld som frister til gjentakelse.

Aktiviteter i Østfold

SVØMMING
hver torsdag kl. 19.00
for HMF-medlemmer

Kongstenhallen
i Fredrikstad
Svømming, badstue,
prat og kaffe i kantine

INNEBANDY
hver onsdag kl. 15.30
for HMF-medlemmer

Kråkerøy
Ungdomsskole
- Fredrikstad
Ta med
innebandykølle
Ved spørsmål:
Kenneth Bye 992 03 757

HMF AVD/KLUBB

Osloavdelingen

Thyssen-klubben

ThyssenKrupp nekter å ansette nyutdannet heismontør

Jan-Erik Hengsle, klubbleder

Mandag 7. juni avla lærlingen fagprøven sin men gode karakter. På kontoret dagen etter blir han gratulert av alle, inkludert arbeidsformann og daglig leder. Han får spørsmål om han kan skrive en søknad på videre ansettelse i bedriften, noe han synes var litt rart, men ikke tenker mer over – alle har jo fått jobb etter endt fagprøve før. Arbeidsformann spør om han skal ha ferie eller begynne å jobbe med en gang. Gutten er klar for å jobbe og sier ja til å begynne med en gang. På tirsdagen gjør han seg ferdig og rydder på prøveanlegget sitt. På onsdag får han utlevert jobbordre med å montere noen alarmer. Når han drar innom kontoret på fredag morgen for å hente noen deler blir han bedt av anleggsformann om å møte på kontoret til daglig leder klokken tre.

Der får han beskjed om at det ikke er brukt for ham i bedriften, og han får utlevert attest og avslag på søknad. Han får også beskjed om å levere verktøyet på mandagen etter.

Klubbstyret hadde hatt møte med bedriftsledelsen hele formiddagen denne dagen, og ble veldig tatt på sengen da daglig leder ringer klubbleder klokken 15:30 og informerer om at bedriften ikke ansatte den nyutdannede montøren. Klubbstyret trengte litt tid til innhenting av fakta i saken, så det ble bestemt at klubben skulle avholde et informasjonsmøte på tirsdagen etter medlemsmøtet i HMF.

På dette møte ble hele klubben frustrert og forbannet, og bestemte at alle skulle dra ned til bedriften for å få et svar

fra bedriftsledelsen på hva de holdt på med. Bedriften ville ikke møte alle de ansatte ansikt til ansikt. I stedet for ble det avtalt et møte med klubbstyret klokken 14:30, noe klubbstyret ved flere anledninger prøvde å fremskynde får å få et svar til medlemmene som ventet. Dette nektet bedriften hele tiden. På dette møte ble det informert om at de ikke hadde brukt for den nyutdannede, men at de kunne se på saken på nytt igjen i august. Møtet varte til etter arbeidstid, så klubben hadde et infomøte dagen etter. Det ble her pålagt klubbstyret fra klubben side å igjen prøve å få bedriften til å ta til fornuft i denne saken. Klubbstyret prøvde da å få flere møter med bedriften, men dette gikk ikke. Klubben har blitt informert gjennom flere korte informasjonsmøter om utviklingen og korrespondansen mellom klubbstyret og bedrift. Det hører med til historien at bedriften akkurat har ansatt en montør fra Otis, som skal begynne 1.juli.

Klubben ved klubbstyret legger fram at det ikke er sånn man behandler sine ansatte; at man får beskjed på fredag klokken 15:00, at man ikke har jobb og at de ansetter andre fremfor egne utdannede heismontører. Her mener bedriftsledelsen at de har full rett til å gjøre som de vil, og at det ikke er noen selvfølge at dem de tar inn som lærlinger skal være garantert jobb, noe som alltid har vært en praksis i fag – noe vi er stolte av.

Det viser seg også at bedriften har skrevet kontrakt med vedkommende når han ble ansatt, som verken har begrensing i tid eller gjør klart at den bare gjelder så lenge han er lærling. Denne kontrakten har klubbstyret tatt med

Gratulerer med godt utført fagprøve!
Du har sparken.

til forbundskontoret og har også fått distriktet til å se på saken, og de er helt enige med oss. Dette er en gyldig kontrakt. Klubbstyret har ved flere anledninger, i møter og i brev form, bedt om at montøren blir i jobb og får lønn til saken er avklart, noe bedriften aviser og henviser til at de ikke har noen forpliktelser ovenfor den nyutdannede montøren. Dette begrunner de med at de ikke har noen forpliktelser ovenfor lærlinger etter endt fagprøve. At han fikk beskjed om dette på en fredag ettermiddag, var for å skåne ham fra å gå og grue seg til det skjedde. Bedre bare å få det rett i fanget med en gang!

Saken går nå sin gang og klubben jobber med å få den ansatte tilbake på jobb der han hører hjemme; i ThyssenKrupp Elevator. ■

Kone-klubben

Bård Navrud

I skrivende stund har sommeren meldt sin ankomst og folk flest har tatt seg en velfortjent ferie. Men man kan jo kanskje bruke tiden til å tenke litt over hva som skjer rundt i kriker og kroker selv om sola skinner. Vi så klare tegn under forhandlingene i mai at HLF er på hugget om dagen. Forhandlingene ble til slutt så uproduktive at det ikke var vits å sitte der lenger. Overenskomsten er tydeligvis full. Nå er det på tide å redusere innholdet istedenfor å styrke det.

Vi har i de seinere år hatt en stor tilvekst av ferske montører, noe som muligens har ført til at vi har glemt litt av historien om hvorfor avtaleverket

vårt er et av de beste i verden. Hvis vi fortsatt vil ha det sånn, er det viktig at «yngre» krefter virkelig tar tak og ikke bare tenker at «det ordner seg sikkert».

Nye EU-direktiver raser inn over Norge i en voldsom fart og Stoltenberg-regjeringen tar imot med åpne armer. Til nå har de ikke sagt nei til et eneste direktiv, og mye tyder på at det kommer til å fortsette sånn. Jeg er veldig spent på hvordan den norske velferdsmodellen ser ut om 5 år.

Dagens FKE bryter på en rekke områder mot folkeretten i EU. Det å kreve nasjonale fagprøver er diskriminerende. Jeg sier ikke at en utenlandsk arbeider ikke

er like dyktig som en norsk, men vi har faktisk noen nasjonale sikkerhetsmønter å ta hensyn til. Det faktum at faste ansettelse i en bedrift skaper en HMS-kultur som er bedre enn ved innleie av arbeidere, er ikke viktig så lenge overskuddet til eierne er stort nok.

Kone har klart seg bra gjennom en periode med litt lite å gjøre. Med litt reising kom vi gjennom denne bølgedalen også. Det kan virke som om ting har snudd og går riktig vei igjen. Men man kan vel ikke utelukke at urolighetene i EU også vil påvirke Norge på en eller annen måte.

På forhånd vil jeg ønske alle nye lærlinger velkommen til bransjen! To klasser på OPPHEI er sånn det skal være! ■

Fritidsaktiviteter for HMF-medlemmer

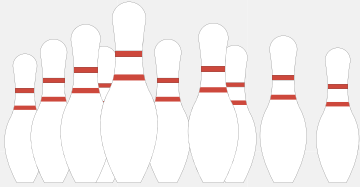

Det vil bli startet paintball-lag for alle ansatte i heisbedrifter. Målet med å spille paintball er å ha det morsomt, sosialt og stille lag. Om det vises nok interesse vil vi prøve å reise på turnering, arrangementer med overnatting og kanskje t.o.m. en paintball-turnering for heisbedrifter.

For mer info kontakt:
Sondre tlf: 415 632 39
E-post: sondre_trial@hotmail.com

Bowling

og sosialt samvær for
HMF-pensjonister
hver mandag
kl. 11.00

på Veitvetsenteret i Oslo
Spørsmål?
Kontakt Jan, tlf: 64 93 24 81

Hva skjer med forskriften?

Kamp for et bedre arbeidsliv er Foreningens hovedoppgave i denne perioden. Sentralt står forsvaret av reguleringene i Forskrift om kvalifikasjoner for Elektrofagfolk. Nå er det 2,5 år siden Foreningen kalte sammen til konferanser om nær forestående angrep på forskriften.

Intervjuer: Bjørn Tore Egeberg

OK, Salo. Hva har skjedd siden konferansene på Sørmarka?

Hos myndighetene har det nok vært hektisk aktivitet og mye tautrekking. Men de holder korta tett inn til brystet, så det er ikke så mye som kommer ut til oss. Vi har derfor brukt tida på å diskutere med elektrikerforeningene, og har etter hvert utvikla felles forståelse med dem og hva som truer faget. I fjor høst holdt forbundet en landskonferanse om forskriften, og da samarbeida vi med elektrikerne om å få vedtatt en bra uttalelse. Den er nå retningsgivende for den videre kampen.

Hva er det vi frykter?

Vi ser at fagarbeideren er i ferd med å bli fryst ut. Det lille som har lekket ut fra myndighetene går i retning av at arbeidsgiverne skal få ansvaret for at de som arbeider sjølstendig veit hva dem driver med. Internkontroll. Ikke bra. Myndighetene vil trekke seg tilbake fra kontroll av fagarbeiderens kvalifikasjoner, og bare kontrollere faglig ansvarlig (installatør) i bedriftene. Dette fører til at arbeidsgivere som vil satse på useriøs virksomhet med billig arbeidskraft får fullmakt til å kontrollere seg sjøl. Dette vil være et hardt tilbakeslag for fagforeningene.

Foreninga har engasjert DeFacto i dette arbeidet. Har de hatt noe å tilføre?

DeFacto har mye kunnskap om utviklinga i EU og hvordan fagbevegelsen der prøver å stå i mot den liberalistiske offensiven. Dette er veldig nyttig for oss. EU har vedtatt et Yrkeskvalifikasjonsdirektiv, og det er både

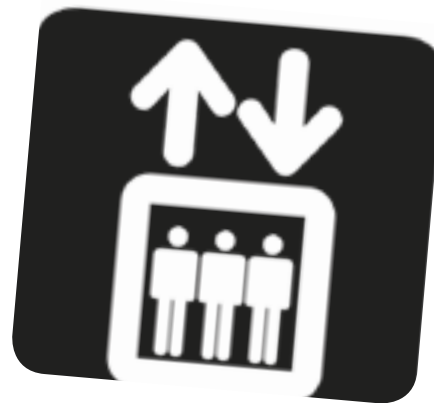
motor og påskudd for de endringene som kommer i Norge. I rapporten som DeFacto holder på å skrive blir det et viktig punkt at norsk fagbevegelse står sterkere enn fagbevegelsen i andre land – nettopp fordi Norge står utenfor EU. EØS-avtalen er også et problem, men det er mulig å presse den norske regjeringa til å finne løsninger som ivaretar fagbeskyttelsen.

Hvordan kan vi få til det?

Aksjoner er nødvendig. Det var varsla politisk streik i juni, men den rant ut i sanda av forskjellige grunner. Fanemarkeringsa til forbundet var en bra begynnelse, men vi må finne fram skarpere lut til høsten. Justisministeren må vite at grunnplanen i forbundet vil svare med aksjoner om de svekker fagarbeiderens betydning, eller løser opp kravet om at fagarbeideren må være ansatt i den bedriften som skal utføre jobben.

Som en del av prosjektet har du undersøkt forholda i andre land. Hvordan ligger det an?

Jeg har vært i Irland, og der opplever fagbevegelsen et sterkt press fra EU. Elektrofagene er ikke lovregulerte yrker i Irland, så der kan ikke fagbevegelsen slåss gjennom å forsvare lover og forskrifter. I Danmark er det samme problem. Danskene har lagt stor vekt på å stille krav til fagbrevets innhold. Utlendinger som vil ha utdanninga si godkjent i Danmark må ta en egnethetsprøve. Danskene har fått gjennomslag for at denne prøven skal være grundig. I Sverige har fagbevegelsen de største problemene. Dels kommer det av at de tapte kampen om fast ansettelse i heisbedriftene. Kontraktører spiller en stor rolle i bransjen, og det har svekka fagforeningene kraftig. I tillegg kommer

EU-dommen som dømte aksjonene mot sosial dumping fra baltiske firma ulovlig. Det kommer nå lover i Sverige som nekter fagbevegelsen å aksjonere mot firmaer som har tariffavtale i hjemlandet. Hvis hjemlandet for eksempel er Romania eller Litauen, er ikke den tariffavtalen særlig mye verdt, og den inneholder ingen fagbeskyttelse.

Hva skjer framover?

Vi må fortsette å presse forbundet til å ta kampen for forskriften. De står sammen med oss nå, men vi kjenner deres lojalitet til regjeringa, og har også sett at de har vært uklare ei kort stund. Kampen er lettere å vinne hvis LO og Forbundet står opp mot den liberale offensiven fra Brussel på alle områder. Det er mange som ønsker at fagarbeideren mister eneretten til sjølstendig arbeid på heis. Om vi taper den kampen, er mye av grunnlaget for å ha en sterk fagforening borte – Så vi har tenkt å vinne. ■

Løfteplattformer vs. universell utforming

Vi vil gjøre dere oppmerksom på et tvilsomt spill som finner sted på høyt plan i forbindelse med overkjøring av høringsinstanser, og en undring over hva som kan ligge bak. Saken dreier seg om forståelse av begrepet heis, og hva som er «godt nok» for å tilfredsstille krav til universal utforming (UU).

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) hadde bestemt seg før de sendte saken til høring, og brydde seg lite om hva de sakkyndige måtte mene. Det som er litt påfallende er at det ser ut til at det er forbindelser mellom departementet og en produsent av løfteplattformer, og at forskriften synes å være tilpasset dennes produksjon.

Slik forskriften nå forstås kan «lastbæreren» være uten vegger og kupédør, og må kjøres med påholden knapp. Denne skal så kunne brukes av alle; blinde, rullestolbrukere, barn og eldre. Hvem vil la barna sine leke med en løfteplattform, eller la barnehagen stappe plattformen full av barn?

I EU er det av sikkerhetshensyn ikke lov å la allmennheten bruke løfteplattformer – kun instruerte brukere med nøkkel får kjøre de, og innretningen låses etter bruk. Kanskje EU ikke er så ille allikevel?

Handikapforbundet og andre er fortørnet over det som er i ferd med å skje, og sannsynligheten for en anke inn til ESA er veldig stor.

Det vil bli flaut for regjeringen hvis de får seg en smekk i forsøk på å gå under standarden i EU, men det har de i så fall gjort seg fortjent til. Er det forskjell på denne regjeringen og for eksempel en Høyre-dominert regjering?

Vil også be dere se på utdrag av en del kommentarer om avstemmingen som er gjort i EU-organet CEN (Comité Européenne de Normalisation) om dette produktet.

Universell utforming er utforming av produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming. Universell utforming gir likeverdige forhold for alle borgere ved at alle bruker samme hovedløsningen. Alle bruker hovedinngangen, følger den vanlige passasjerstrømmen på buss og tog, benytter selvbetjeningsautomater og datautstyr – og heiser.

Universell utforming innebærer at bygninger, omgivelser, transportmidler og produkter utformes slik at de kan brukes av alle mennesker, på en likestilt måte. Alle skal kunne bruke samme løsning og oppleve seg som likeverdige samfunnsborgere. Forskjellsbehandling gjennom separate løsninger for enkeltgrupper skal unngås.

Universell utforming gjelder den fysiske og tekniske utformingen av produkter og omgivelser. Produkter omfatter også informasjons- og

kommunikasjonsteknologi og produkter innen tjenesteyting.

Universell utforming innebærer en sammenhengende planprosess fra overordnet, langsiktig samfunnsplanlegging til den konkrete utformingen. Estetikk, helhet og bærekraft vektlegges.

Universell utforming bidrar til å sikre grunnleggende menneskerettigheter og hindre diskriminering.

Universell utforming innebærer at personer med funksjonsnedsettelser inkluderes når ordinære løsninger utformes. Samarbeid med funksjonshemmedes organisasjoner er helt sentralt for å få inn erfaringsbasert kunnskap i planleggingsfasen og for å kvalitetssikre løsningene.

Universell utforming er viktig fordi:

- Mennesker med funksjonsnedsettelser diskrimineres og stenges ute fra samfunnet i omfattende grad.
- Universell utforming er et politisk

satsingsområde i Norge for å sikre funksjonshemmede full deltakelse og likestilling.

- Arbeidsmetodene er inkluderende og demokratiske, med vekt på medvirkning.
- En utforming av samfunnet som tar hensyn til hele livsløpet og til mangfoldet i befolkningen, gir allmenne løsninger av god kvalitet.
- Det er god samfunnsplanlegging og god samfunnsøkonomi å utforme ordinære løsninger for alle.
- Utformingen er bærekraftig og man slipper fordyrende tilleggs løsninger.

Universell utforming må inn som:

- Politisk føring innen alle sektorer nasjonalt, i fylker og kommuner
- Bestemmelser i lovverket
- Konkrete kvalitetskrav og standarder
- Føringer i all planlegging av utearealer og byggverk
- Kvalitetskrav ved bestilling og innkjøp av produkter

Utdrag henta fra sida til Norges Handikapforbund

Resultatet av avstemmingen er klarere

Dette på grunn av at noen ikke aksepterer hele eller deler av normen, og med det at den foreslåtte endringen ikke løser de brukbarhetskrav og/eller sikkerhet som må kreves.

Det er også påtakelig at den fokus som etterspillet, etter formal vote, har medført at landene som stemte for i første omgang nå har sett at den opprinnelige normen hadde store mangler.

Når man ser på alle kommentarene, både til formal vote, AFNOR sin vurdering, og nå kommentarene til DIN-appeal/ CEN resolution, da blir det en sviende kritikk av hele normen. **At en slik innretning foreslås brukt i nye norske bygninger, er helt utrolig, men det er jo politikk tar politikere ansvaret?neppe.**

Denne avstemmingen betyr at mange land er mot bruk av løfteplattformer som «erstatning» for heis. Da blir det paradoksalt at M.M. Kleppa & co skal tvinge gjennom et slikt produkt!så her er det duket for politisk arbe'.....

I forbindelse med utarbeidelse av ny Plan og bygningslov (pbl) ble det gjennomført tunge offentlige utredninger, noe NOU 2005:12 er et godt eksempel på.

Det er der drøftet flere tunge temaer knyttet til hva en ny Plan- og bygningsloven måtte dekke opp, slik at det ble en lovgivning som i større grad sikret funksjonalitet og kvalitet i bygningsbransjen.

Et at disse temaene var en direkte tydeliggjøring av krav til brukbarhet for alle, slik at ikke noen skulle være diskriminert i bruk av bygninger som man klart hadde krav på.

Begrepet universell utforming ble her drøftet i sin utvidede betydning, og ikke minst de praktiske konsekvenser som en ny lov måtte dekke opp.

Hovedbudskapet i utkastet til ny lov ble direkte krav til brukbarhet for alle, altså det som ble kalt universell utforming. Det ble allerede i denne utredningen tatt til følge det lovarbeidet som var

knyttet til diskriminering; altså: Diskriminerings – og tilgjengelighetsloven.

Den godkjente loven har i sin formulering benyttet seg av det innholdet som nevnte NOU kom fram til. Dette var videre i tråd med de regjeringserklæringer som var knyttet til temaet.

Loven har altså følgende formulering: § 29-3. Krav til universell utforming og forsvarlighet

Tiltak etter kapittel 20 skal innenfor sin funksjon være universelt utformet i samsvar med forskrifter gitt av departementet. Tiltak etter kapittel 20 som omfatter arbeidsbygg skal være universelt utformet i samsvar med forskrift gitt av departementet. Tiltak skal ikke medføre fare og skal oppfylle krav til forsvarlig sikkerhet herunder nødvendig evakuering, helse og miljø i eller i medhold av loven.

Utformingen må klart oppfattes som en oppfølging, både ut i fra målsettinger og regjeringserklæringer, MEN:

I utformingen av ny Byggteknisk Forskrift (TEK) som er knyttet til den nye loven, oppstår det klare endringer i forutsetninger, og den praktiske konsekvens er at :

For hverken offentlige bygninger eller arbeidsbygninger på inntil 3 etasjer er det krav til heis som er universelt utformet, og som med det kan benyttes av alle i henhold til omforente normer i hele EU.

I Norge har man altså gjennom nasjonalt regelverk akseptert å benytte en løfteinnretning i form av en løfteplattform, som i EUs regelverk ikke er tillatt i det offentlige rom. Dette ut i fra sikkerhetsaspekter og at de ikke tilfredsstiller krav om bruk for alle.

For bygninger i boligbygg over flere etasjer er det gjort samme unntaket.

Utkast til den nye TEK'en var ute til høring i fjor høst, og når man ser på de høringsuttalelser som kom inn er det et klart budskap fra alle organisasjoner som til daglig arbeider med temaer om universell utforming, brukbarhet og sikkerhet til løfteinnretninger, at alle har frarådet å ta i bruk en åpen løfteplattform til allment bruk.

Heiser har allerede for 10 år siden måtte tilpasse seg krav og behov for alle brukere. Gjennom EUs regelverk er det kommet normer som er utviklet i nært samarbeid med internasjonale handikaporganisasjoner. Gjennom dette arbeidet er det også framkommet ekstra krav til sikkerhetsinnretninger. En universelt utformet heis etter EUs regelverk tar vare på brukere med bevegelseshemminger i armer og ben, synshemmede og blinde, hørselshemmede og døve. Dette er krav som er i samsvar med begrepet universelt utformet.

Det er uforståelig at Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), som styres av et sosialistisk parti, ut fra overstående har valgt å tillate en løfteplattform i stedet for heis. Slikt blir det spekulasjoner om, og det blir nevnt at Sp på denne måten har tilpasset forskriften til fordel for en produsent i Norge. Det er i så fall spesielt og helt forkastelig at man med forskriften ofrer enkelte brukergrupper med funksjonshemminger. Det er fra Norsk Handikapforbund gitt klart uttrykk for at forskriften ikke er akseptabel.

Det er all mulig grunn til å drøfte den politiske manøvreringen som har foregått i KRD og det må gjøres grep for å forhindre at brukbarhet og sikkerhet i ny norsk lovgivning vil bli redusert.

Utdrag fra ny TEK:

§ 12-3. Krav om heis i byggverk
(1) Byggverk for publikum og arbeidsbygning med to etasjer eller flere skal ha heis. I etasjetallet skal alle måleverdige plan medregnes. Byggverk med inntil tre etasjer og liten persontrafikk kan ha løfteplattform. Løfteplattform og heis skal være allment tilgjengelig.

Det er tydelig at KRD i ikke gjør forskjell mellom heis og løfteplattform når det gjelder den universelle utformingen. Det eneste KRD bryr seg om er maks antall etasjer og maks antall boenheter (6).

Dette som noen refleksjoner så langt ■

Norsk velferd

hogges til pinneved

v/Tor Moen

Vi kjenner det norske riksvåpen, **Den Norske Løve**.

Hvis man rusler rundt i den norske faunaen, og det har jeg faktisk gjort ganske mye, så er ikke dette det mest vanlige dyr man treffer på. En løve gående på bakbeina med øks og krone. Derimot er løven herskerens symbol og er mer enn 6000 år gammelt. Det representerer styrke og makt og sånn sett er symbolet høyest oppegående.

Etter min mening blir symbolikken bare bedre og bedre.

Velferdsstaten

Den nordiske modellen som vi alle er så stolte av, demonteres.

I panikk for ikke å oppnå «et voksende marked,» noe kapitalen av helt avhengige av, økes presset mot enda mer privatisering. Mange viktige statlige institusjoner

og tidligere statsbedrifter er allerede privatisert eller delvis privatisert. Pensjon, AFP, trygd og sykelønn hogges opp. Det eneste som bekymrer makta er nok at det går litt seint. Nærmer vi oss privatisering av vannverka?

Våre politikere synes nok at det er veldig dumt, nå som vi har fått så «billig strøm» til barnefamiliene, at vi ikke også kan få «billigere vann.» Alle disse «gode tiltak» gjennomføres i konkurranseevnens navn. Radio, TV og aviser bøyer seg i støvet for denne universelle sannhet og yter sitt ytterste for å overbevise folket om nødvendigheten av tiltakene.

Våre gode Ledere

Hvorfor får vi i Norge en slik utvikling når vi har de beste ledere som finnes? Det sørger jo deres lønnsnivå for. Mangfoldige millioner i lønn + fallskjermer og grisehøye pensjoner, borger for tilgangen av folk med de beste kvalifikasjoner?

Eller er det slik at de «beste» ledere er Psykopater?

Hvis man googler «ledere-psykopater» får du 526000 treff på 0,31 sekunder.

Artikler i blader, tidsskrifter og aviser er enige om at problemet øker i omfang. De fleste av oss som har jobbet en del år har nok også truffet en og annen av profittens ryddegutter. Med en nærmest barnslig naivitet og uten ei eneste filosofisk rynke i panna går de til verket. Etter å ha skrellet av all falsk innpakning, formuleringer og løgner, står vi igjen med de 3 enkle budskapene:

Kutt kostnader – Kutt antall ansatte – Øk produksjonen. (Les: spring fortære.)

Jeg har aldri sett andre forslag. Hvis noen mener de kan bidra med flere, så for Guds og våre barnebarns skyld, – kom med det!

Nå er det slik at man ikke behøver å være psykopat for å framføre KKØ budskapet. Men det hjelper godt når man kommer til gjennomføringen!

Postulat: Psykopatens trøst.

Det gir ingen status å være psykopat, men det er som regel godt betalt!

Hva med oss?

Man kan jo alltid bekymre seg for hva folk med makt kan utøve av vold, men hva med våre egne ledere?

Har LO og forbunda noen strategi for å yte motstand?

Hvis 70 % av medlemmene i LO, i blind lojalitet mot LO ledelsen og Arbeiderpartiet var klare for å stemme ned AFP ordningen, så kan vi vel regne med at de ikke yter så mye motstand i fortsettelsen på andre områder heller? Vi hører ikke så mye om å slå tilbake angrepa på velferdsstaten.

Man skulle tro at konsekvensene av arbeidsledighet og brutalisering av arbeidslivet framkalte krav om radikal kursendring i politikken? Men det ser ikke slik ut foreløpig.

Snarere tvert imot. Finanskrise blir forklart som en slags naturkatastrofe og ikke som et resultat av bevisst politikk.

Hørekreftene innehar den reelle maktposisjonen. Politikken blir ført på finanskapitalens premisser i hele Europa.

Et samkjørt mediaapparat følger opp budskapet og krever mer av den sam-

Amfiteateret i Verona.

me politikken for og «rette opp» konsekvensene av krisa.

Sosiale sikkerhetsnett

Vi kan jo håpe på at vi unngår Latviske tilstander. Jeg snakket med en familiefar der borte som hadde utbetalt 2500kr.- i mnd. Denne lønna kunne han ikke leve av. Men som han sa, det er bedre med litt lønn enn ingen ting. Hvis han mistet jobben ville han få 50% av denne lønna i to måneder fra staten. De neste 2 månedene ville han gå ned til ca.550kr. Deretter ingen ting!

Arbeidsledigheten i Latvia nærmer seg 22 %. Disse talla innbefatter selvfølgelig også de som ikke kan leve av den lønna de har. Videre er talla oppgitt av NHO. I virkeligheten mener folk der borte at arbeidsledigheten ligger på 50 %.

Vi vet også fra tidligere at folk som ikke har noen ting, har også tendens til å forsvinne fra statistikken.

Vi deler NHOs «bekymring» for den høye arbeidsledigheten i Latvia.

Er det virkelig slik at NHO bekymrer seg for folks arbeidsledighet?

Hva er egentlig NHOs budskap til oss?

Mens vi lurte på dette, så kan vi jo samtidig lure på hva slags lønn vi bør ha for å være «konkurranse dyktige?»

Konsekvens

v aka og er langt nede på lista over de mest håpløse, som for eksempel forslaget om å fjerne brannslukningsapparatene i de svenske firmabilene fordi de brant så sjelden...

Når vi har kvittet oss med «overflø-dige» kollegaer og nyutlærte,,,som gir ytterlige bidrag til arbeidsledighet selvfølgelig og hindrer ungdom å komme inn i arbeidslivet,,,

Så kommer vi til ØK PRODUKSJONEN.

I utgangspunktet er det ingen som spør etter mer varer. De som trenger de er allerede arbeidsledige, nedsyltet i gjeld og uten kjøpekraft. Hvis vi og våre konkurrenter springer dobbelt så fort? Hva blir egentlig resultatet?

Når det ikke er mer å privatisere. Når ikke det er mulig å få til et voksende marked, så behøver vi ikke lure lenge på hvor de vender seg for å hente ut profitten sin. Dette er gammel erfaring. Det hele handler vel egentlig om et kappløp i lønnsnedsettelse! Før dette

kan gjennomføres i omfattende skala, er det et viktig hinder som må fjernes. Fagbevegelsens avtaleverk, overenskomstene. For det er der lønna er avtalt/tariffestet.

Problemet: Tillitsvalgte

Målet er altså lønnsnedsettelse og for å nå dette målet må det arbeides målbevisst. Folket må forberedes. (Les: bearbeides.) Gjennom media «maler denne mølla» om konkurranseevnen, spørreundersøkelser og budskapet om at *vi har det så godt her i Norge*. Egentlig er budskapet: «Vi har det *for godt*, her i Norge.» Folk må forstå at vi må ned på samme lønnsnivå som i andre land. (Det løser jo disse lands problemer også selvfølgelig.)

De som ikke lar seg overbevise, må skremmes til lydighet.

Bedriftsledelser deler inn de ansatte i 3 grupper. *Ledelsen – de ansatte* og så har vi de *tillitsvalgte*. Bedriftsledelsen er dyktig på å formidle budskapet: «Vi har ingen problemer med dere vanlige ansatte. Tvert imot. Det er de tillitsvalgte som skaper problemene. De argumen-

Venezia fikk bystatus 25. mars år 421. Republikken bestod i 1000 år og det vitner i seg selv om et slitesterkt politisk regime. Bystaten strakk seg på det meste over store landområder i to verdensdeler og dominerte Middelhavet. Sjøfart og handel mellom øst og vest skapte enorm velstand og gjorde Venezia til den eneste italienske bystat som ikke ble invadert før Napoleon dukket opp i 1797. (kilde: Wikipedia)

Dogepalasset (It: Palazzo Ducale) er et av de mange kjennemerkene i Venezia. Bygget fungerte som regjeringsbygg og rettslokale. Det var også bolig for Dogen. (Wikipedia)

terer, har kunnskaper og kranter bestandig. Hadde det bare ikke vært for disse tillitsvalgte, så hadde det vært så mye enklere for bedriften å oppnå tilfredsstillende resultat.»

Denne gruppen av ansatte er da den største utfordringen. Denne oppgaven har prioritet.

Hvis bedriftene lykkes med og «fjerne» tillitsvalgte, så oppfatter andre ansatte at dette er en utsatt posisjon og det blir ikke lett å finne andre til å overta.

Det er helt umulig å gå til direkte angrep på posisjonen, tillitsvalgt. Derfor må bedriftsledelsen finne «et eller annet å ta de på.» Man trenger man gode verktøy og metoder. (Les: informasjon.)

Derfor må et hvert angrep på tillitsvalgte møtes umiddelbart med harde reaksjoner!

Et lite historisk hvileskjær.

Hva gjorde tidligere makthavere? Hvordan skaffet de seg makt og ikke minst, hvordan klarte de å beholde den? (Les: Kontroll)

I 2008 var jeg på ferie i nord Italia. I byen Verona for å se og høre opera i ruinene av det gamle amfiteater fra romertida. Anlegget kan romme mer enn 20 000 mennesker og alle som besøker disse forestillingene får en fantastisk opplevelse selv om de ikke har et forhold til opera fra tidligere.

Fra Verona var ikke veien lang ned for å besøke Venezia og vi satte av en dag til denne gamle bystaten. I sin tid, en av verdens mektigste.

Dogenene i Venezia regjerte i 1100 år.

Fra år 697 til 1797

Mens vi ruslet rundt i Doge-palasset begynte jeg å undre meg over, hvordan det var mulig for disse Dogene å beholde makta i så mange år. Hva var hem-

Giovanni Mocenigo (født i 1409, død 14. sept 1485) var doge av Republikken i perioden 1476 til sin død i 1485. Han var broren dogen Pietro Mocenigo som var doge i perioden 1474 til 1476. Tittelen er avledet av det latinske Dux (leder. Dogen ble valgt for livet blant de rikeste og mektigste familiene, men ble aldri en arvelig tittel. Republikken var et slags valgmonarki. Frem til 1032 hadde dogen nesten absolutt makt over administrasjon, militære og kirke. (Kilde: Wikipedia)

meligheten? Rom med flere meterhøye globuser. På veggene rundt, malte verdenskart som viste statens utstrekning. Regjeringsal, rettssaler og forhørsrom. I tilknytning til palasset var det også fengsel. For å komme over til dette ganske store fengslet måtte man gå over den berømte «sukkenes bro.»

Hullet i veggen.

I et av rommene var det et lite hull i veggen. Jeg var nysgjerrig på hva dette var og da jeg fikk forklaringen tror jeg dette kanskje var en viktig del av hemmeligheten for maktapparatet til å beholde kontroll.

Hullet tjente følgende formål: Enhver innbygger kunne anonymt skrive ned opplysninger om andre mennesker som de ønsket å rapportere direkte til maktapparatet og putte lappen inn gjennom hullet i veggen.

Man kan jo lett tenke seg at dette kunne komme til nytte hvis det av en eller annen grunn skulle bli nødvendig å nøytralisere en kommende rival. Da var vel bare å sjekke arkivet for passe ufordelaktige opplysninger om vedkommende. «Sukkenes bro» neste!

Jo, dette var nok et nyttig lite hull. Det viste seg ikke å være det eneste. Det kunne sikkert oppstå kø så derfor var det mange slike rundt om i byen. Gjernes arrangert som Løvehoder med åpen munn hvor byens borgere kunne utøve angiveri og intrigenes kunst.

Gamle metoder i ny innpakning.

Vi har akkurat mottatt opplysningen om renovasjonsbilsjåføren som har fått sparken fordi GPS'en viste i følge arbeidsgiver, at han hadde tatt for lange pauser i arbeidstida.

PDA'en kan jo også brukes som et ypperlig lite kikkehull inn til spesielt interessante personers bevegelser. Foruten å kunne innhente og lagre informasjon om personers bevegelser er det også et verktøy som kan brukes til direkte styring av all aktivitet gjennom arbeidsdagen vår hvis ledelsen måtte ønske det. Vi har allerede sett gode eksempler på dette.

Derfor er dette så viktig for oss. Det gjelder ikke bare å ha avtale om at be-driftene ikke skal overvåke og misbruke kontrollmulighetene sine.

Like viktig er det å innrette verktøyet slik at de ikke har muligheten til å drive med dette!

Hvis hensikten er effektivitet ved utnyttelse av ny teknologi, så er det ikke noe som helst problem å få til dette. Derimot har vi fått bevist til fulle, at det er bieffekten, mulighetene, nettopp til kontroll og overvåkning som er det interessante ved dette verktøyet. Eksempelvis hovedtillitsvalgt Olli Koivunen i Schindler Sverige.

Har artilleriet gjort sin virkning? Er fagbevegelsen passe skremt og demoralisert? Kan NHO sette inn bakkeangrepet?

Kanskje ikke enda. Kan hende Norsk teknologi var litt for ivrige med å kaste inn den juridiske vurderinga si om at heisoverenskomsten stred mot EØS avtalen!

Og tariffkravet i punkt 2 om personlig integritet skulle vært fullstendig uproblematisk.

Allikevel er det ikke her slaget kommer til å stå. Det hjelper ikke med gode avtaler og arbeidsforhold hvis vi ikke evner å forsvare de ute i klubbene!

Vi kan jo håpe på at også LO våkner, men jeg frykter det verste.

Vi er snart ferdige med en varm julimåned. Skal undre meg på om ikke august blir ennå varmere?

Så får vi holde et lite øye på riksvåpenet, mens vi venter på at Erna og Siv skal overta øksa for å ta seg av hovedhogsten.

I mellomtida får vi ønske Jens, «lykke til» med tynningen!

Han er jo så godt i gang. ■

Jevnaker-streiken må – også politisk!

Den 10 uker lange streiken hos entreprenørfirmaet Åsmund Pettersen & sønn er slutt – uten resultat. Dette er en skremmende utvikling! De organiserte arbeiderne streiket for retten til å få en tariffavtale. Årsaken til at arbeidsgiveren ikke ville underskrive en tariffavtale – er kostnader knyttet til avtalefestet pensjon (AFP)! Streiken ble støttet av så vel Norsk arbeidsmandsforbund som av LO.

Jørund Hassel

Årsaken til at streiken ble avblåst, er at bedriften har drevet med utstrakt streikebryteri. Firmaet Åsmund Pettersen & sønn på Jevnaker har gått til det skritt å ansatte nye folk etter at deler av arbeidsstokken gikk ut i streik. Og det hevdes i tillegg at kommuner har gitt oppdrag til Åsmund Pettersen & sønn etter at konflikten startet. Hvor er politikerne i forhold til konfliktretten og arbeidstakerne? Dette er meget skuffende gjort av politikerne i angjeldende kommune(r)!

Det interessante i denne saken, er de borgerlige partiene (ikke uventet) støttet Åsmund Pettersen & sønn fullt ut i denne saken – med Fremskrittspartiet (Frp) i spissen. Men det er bra at Fremskrittspartiet viser frem sitt sanne ansikt – så arbeiderfiendtlige som de er. Det bør kunne spore til ytterligere fall på meningsmålingene.

Det mest skuffende i denne saken er at partiene som står nærmest LO ikke har gjort mer enn de har i denne saken! Spesielt – som nevnt – det forhold at kommuner har gitt oppdrag til Åsmund Pettersen og sønn under konflikten uten synlig motstand. Det må få et politisk etterspill – og krav om at saken forfølges politisk inntil saken mot Åsmund Pettersen & sønn er løst!

Medlemmer av Arbeidsmandsforbundet på streikevakt utenfor gravemaskinfirmaet Åsmund Pettersen & sønn på Jevnaker. Foto: Ane Børrud

Arbeiderpartiet – og de rød-grønne er helt avhengig av LO for vinne valg – har de lokale politikerne glemt det?

Parallelt har Arbeidstilsynet i senere tid avdekket det trolig verste tilfellet av sosial dumping i Norge. Det viser seg at byggefirmaet HA Bygg AS på Herøy har betalt lønn helt ned i kr 7.70 pr time til bulgarske arbeidere!

De med midlere/ lavere kompetanse rammes først!

Det føres i dag en meget aggressiv kampanje mot arbeidstakere verden over – med mål om økte forskjeller i arbeidslivet – inklusive sosial dumping på lønns- og arbeidsvilkår! De med midlere/ lavere kompetanse rammes først i denne kampanjen. men erfaringene fra England under/ etter Thatcher-regimet, viser at også middelklassen blir ofret når nyliberalistene finner det for godt – og det ikke mulig å hente særlig mer hos arbeiderklassen!

Jeg husker ikke om det var på slutten av 80-tallet, eller om det var i begynnelsen på 90-tallet, men det var snakk om i media at en kommune skulle sette ut renholdet på anbud. Jeg traff da en varaordfører i gjeldende kommune, og som tilhørte Arbeiderpartiet politisk. Jeg forsøkte da å advare mot slik anbudsutsetting – ut fra at det kunne bety dårligere lønns- og arbeidsvilkår for renholdsbetjentene, og anbefalte da Arbeiderpartiet om å si nei til et slikt forslag. Da svarte denne varaordføreren (omtrent) slik; «Det kan vi ikke. Det er så mye penger å spare for kommunen ved bruk å ta i bruk anbud, at dette forslaget er helt nødvendig å vedta for at kommunen skal klare andre forpliktelser. Dessuten handler jo dette bare om noen vaskekjerringer».

Etter innføring av markedsøkonomi og nyliberalistiske holdninger, samt regnskapssystemer knyttet til New Public Management, ser vi at det foregår et

få et etterspill

systematisk angrep og sosial dumping på yrkesgrupper som normalt rekrutteres blant arbeidstakere med midlere/lavere utdanning. Dette er høyrepolitikk på sitt verste, og er samtidig EUs sin overordnede politikk – å fremskaffe en ny underklasse (fattigklasse). Da er det tragisk å registrere at arbeidere, som er kommet seg inn i posisjoner i Arbeiderpartiet omtaler disse arbeidstakerne som vi snakker om – at «det handler jo bare om noen», og dermed har disse representantene adoptert høyrepartienes ideologi og tankegods!

Prisen for at Norge har vedtatt å implementere EUs tjenstedirektiv?

Norge har vedtatt å implementere EUs tjenstedirektiv i norsk lovgivning – det sørget Jens Stoltenberg for! Han garanterte samtidig for at det ikke skulle medføre mer sosial dumping (og hva om/ når det eventuelt blir regjeringsskifte?). Hva er det som skjer nå?

Det er klart at arbeidsgiversiden etter å ha «vunnet» saken på Jevnaker vil bli tøffere enn noen gang – mot arbeidstakere. Og Åsmund Pettersen & sønn gjør jo egentlig bare det EU-landene har bedt sine medlemsland om å gjøre – og som er ønskelig fra EU sin side at EØS-landene følger opp. Det vil si å drive en massiv sosial dumping, fagforeningsknusing og knallhard beskjæring av lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakere i yrkesgrupper med lavere og midlere utdanning og inntekt. Det kan firmaer med holdninger og etikk tilsvarende som Åsmund Pettersen & sønn trygt gjøre – for EU-domstolen har talt – og de sier at slik skal det være (de har EUs domstol i ryggen)! Det er helt legalt ut fra EUs tjenstedirektiv (å drive sosial dumping), et direktiv som har sitt utspring i de fire frihetene – fri flyt av varer, tjenester, kapital og arbeidskraft.

Åsmund Pettersen & sønn har vunnet over fagforeningen, og har nådd frem

med sosial dumping, og de «knuser» streikeretten som virkemiddel! Åsmund Pettersen & sønn er blitt seierherren på EUs politikk i Norge – dvs i form av sosial dumping av lønns- og arbeidsvilkår! Gjett om Åsmund Pettersen & sønn kommer til å bli hyllet av og blant de mer eller mindre useriøse arbeidsgiverne. Om resultatet blir stående – er det fritt frem for arbeidsgiversiden å fremme en politikk som har som formål å knuse den norske fagbevegelsen – slik nyliberalistene mer eller mindre har greid det i EU! Åsmund Pettersen & sønn har sågar fått medhold i at streikebryteri er helt legalt – «det handler jo bare om noen arbeidere» – for å forfølge tankegangen til en tidligere varaordfører.

Historie

Historien forteller oss om hvordan arbeidstakere har måttet kjempet for å oppnå anstendige lønns- og arbeidsvilkår i Norge. Og disse konfliktene ble gjennomført da stor fattigdom preget arbeiderfamiliene, men de sto på og vant frem til slutt. Kampen for en inntekt som er til å leve av vant over fattigdommen.

Randsfjord-konflikten varte fra 1930 til 1934, og handlet om retten til å få tegnet en tariffavtale for fløtere og skogarbeidere.

Fra 1929 til 1931 (22 mnd) ble Folldal-konflikten gjennomført, og handlet om retten til å få en tariffavtale for gruvearbeiderne i Folldal gruver.

Kampen om retten til en tariffavtale hos Åsmund Pettersen & sønn, handler om at vi arbeidstakere må stå sammen og vinne frem med den samme iver og glød som de streikende arbeidstakerne gjorde det ved Randsfjord og i Folldal. Og det handler om en lojalitet fra norske arbeidstakere med de som har vært i streik gjennom å boikotte Åsmund Pettersen & sønn inntil en tariffavtale er innvilget og undertegnet.

Streikevåpenet må revurderes!

Jevnaker-konflikten aktualiserer to problemstillinger!

Den ene er at det må bli innført tariffavgift ovenfor (snylterne) de uorganiserte! Dette kan være et virkemiddel for å gjøre det enklere å få opprettet/ beholde inngåtte tariffavtaler.

Det andre er å gi streikeretten et reelt innhold, dvs vi kan ikke akseptere at streikebryteri blir legalisert – for da vil ikke streikevåpenet lengre ha noe verdi!

Sympatiststreik blant leverandører og underleverandører er et av de tiltakene det snakkes om som virkemiddel mot arbeidstakere på nivået med Åsmund Pettersen & sønn.

Det må i hvert fall være et ufravikelig krav ovenfor arbeidsgivere – med umiddelbar virkning – at innen det offentlige (kommuner, fylkeskommuner, staten), må det være krav til ordnede lønns- og arbeidsvilkår hos både leverandører og underleverandører.

LO-leder Roar Flåthen har signalisert at det kan bli foretatt en grundigere evaluering både av Jevnaker-konflikten, og av streikevåpenet i sin helhet – slik som arbeidslivet generelt synes å utvikle seg!

Nå må de norske arbeidstakere samlet kjenne sin besøkelsestid – ellers ender vi opp slik som i EU-landene i disse dage, dvs med kutt i lønninger og kutt i velferdsordninger – dvs en demontering av velferdssamfunnet! Norge trenger seriøse arbeidsgivere med respekt for sine arbeidstakere og deres behov – vi trenger ikke Åsmund Pettersen & sønn – og likesinnede! Måtte han bli den eneste!

Arbeiderpartiet må bestemme seg om de skal være et parti for arbeidstakere eller ikke – de må innse at det går ikke an å tjene to herrer samtidig! ■

Renholdere

skaper større verdier enn

Rolv Rynning Hanssen

«You are the wealth creators, the men and women who make our nation more prosperous...» sa den britiske statsministeren i en tale til finansfolket i *City of London* i 2003. En rapport som nettopp er framlagt, viser at han nok er langt fra sannheten.

New Economic Foundation kom nettopp med en sammenlikning av hvilke verdier ulike yrkesgrupper skaper, og den snur velkjente oppfatninger – mest mediaskapte oppfatninger – på hodet.

Renholdere på sykehusene skaper verdier for 10 pund for hvert pund de mottar i lønn. I motsetning til dette viser rapporten at bankfolk har en ødeleggende effekt på den globale økonomien, slik at for hvert pund de tjener ødelegger de verdier for sju pund.

Bankfolk, regnskapsførere, skatteadvokater skader landene ved måten de unndrar penger som er tilgjengelig for fellesskapet. Derimot skaper de typisk

lavtlønte yrkesgruppene store verdier. Alt dette kommer fram gjennom å ta i betraktning det totale bidraget ulike yrker gir til samfunnet, hvor også miljø er tatt med.

Typisk lavtlønte jobber som renholdere, barnehage/barneparkansatte og renovatører/gjenvinningsarbeidere er med i undersøkelsen. Og resultatet var det samme for alle grupper. De typisk høytlønte jobbene, som dagens økonomiske system prioriterer, tilfører ingenting til samfunnet, tvert om de har en meget ødeleggende effekt på samfunnsøkonomien.

Eilis Lawlor fra *New Economics Foundation* slår i et intervju med BBC fast at lønnsnivåene oftest ikke gjenspeiler de reelle verdiene som blir skapt. Samfunnet trenger en lønnsstruktur som belønner jobbene som skaper mest samfunnsmessig nytte, heller enn å belønne de som skaper profitt på bekostning av

Tabell (tall i pund)

Jobb	Verdiskapning pr pund i lønn	Lønn pr år
Elite bank ansatt	- 7	500.000 – 80 millioner
Omsorg for barn	9,5	10.000 – 13.000
Renholder sykehus	10	timelønn 6,26
Skatteplanleggere	- 47	75.000 – 200.000
Renovatører/gjenvinning	12	timelønn 6,10

topp bankfolk

samfunnet og miljøet. Hun påpeker at det er galt at bankfolk oppnår enorme lønninger ved blant annet å bringe det finansielle systemet til randen av kollaps og å ignorere miljøet.

Det som har vært fraværende i debatten, både i Storbritannia og her hjemme, er å se verdien av jobbene ut fra både hva som skapes, og hvilken skade samfunnet påføres. For samfunnet er det nødvendig å se hva som tilføres av økonomisk aktivitet, hvordan man bidrar til fellesøkonomien og hvordan virksomheten skaper arbeidsplasser. Dette er klassiske argumenter for å betale ledende finansfolk høye lønninger. Samtidig må man også beregne kostnaden ved blant annet finanskrisa og liknende hendelser som ødelegger den økonomiske kapasiteten til et land, samt kostnadene som påføres de offentlige finansene, seinest ved ulike regjeringers støtte til bank- og finansinstitusjonene.

Samtidig er det tydelig at våre tradisjonelle lavtlønnsgrupper er undervurdert, ja feilvurdert. De snakkes om som en kostnad, men det er disse som virkelig gir bidrag til samfunnet gjennom jobben de gjør. Tenk bare på hva som skjedde når man skar ned på renholdet i sykehusene i Storbritannia, flere og flere dødsfall skjedde pga infeksjoner. Man kan ikke kalkulere prisen på dødsfall, men man kan beregne prisen for ekstra netter på sykehus på grunn av infeksjoner (manglende renhold).

Slike enkle fakta kjenner alle våre lavtlønte og undervurderte medlemmer. La oss håpe denne britiske rapporten kan bidra med argumenter for å få mer rettferdige lønninger og ikke minst en mer positiv holdning til jobben de lavtlønte gjør.

Les hele rapporten:
http://www.neweconomics.org/sites/neweconomics.org/files/A_Bit_Rich.pdf

TARIFF 2010

Tariff – NHO lurte seg sjøl

av Bjørn Tore Egeberg og Vidar Holm

19.juni, den dagen da alle lurte på om vi var i streik, satte vi inn denne korte notisen på heis.no: «I meglinga torsdag og fredag kom arbeidsgiverne med en påstand om at noen av våre krav var ulovlige etter EØS-avtalen. Dette førte til at riksmeklingsmannen utsatte videre mekling til 17. august.» Hva er det arbeidsgiverne prøver på?

HLFs mål var neppe å utsette meklinga til august. Så det var nok noe som ikke gikk helt etter planen. Det som skjedde var at arbeidsgiverne la fram et notat fra NHO under meklinga, der det stod at noen av våre krav var ulovlige etter EØS-avtalen. Dermed kunne HLF avvise kravene på formelt grunnlag, og behøvde ikke å ta stilling til dem. Riksmeklingsmannen syntes det var rimelig å gi oss (Forbundet og HMF) en mulighet til å sjekke jussen i to måneder, og bestemte altså å ta pause i meklinga fram til 17.august.

Hvilke krav er det NHO stempler som ulovlige? Dette gjelder tre krav til endringer av paragraf 1, for å oppnå bedre beskyttelse mot sosial dumping:

1. Krav om at innleie og bortsetting av arbeid bare kan skje etter skriftlig avtale
2. Innsynsrett når arbeid settes bort til underentreprenør
3. At bare heismontører med norsk fagbrev kan jobbe selvstendig

I notatet fra NHO om heisoverenskomsten er det ikke bare de nye kravene som får gjennomgå. Også to av bestemmelsene i den gjeldende overenskomsten er ulovlige etter EØS-avtalen, slik NHO tolker den. Det er bestemmelsen om at heisoverenskomsten skal følges ved bortsetting av underentrepriser, og bestemmelsen om at innleie skal foregå fra virksomheter som ikke har som formål å drive utleie.

NHO har som utgangspunkt at alle tariffbestemmelser som lager hindringer for en tjenesteleverandør er ulovlig. Med dette utgangspunktet er det naturlig å vente at de vil gå til angrep på en lang rekke overenskomster. Så godt som alle overenskomster har bestemmelser

som hindrer arbeidsgiverne å gjøre hva de vil. NHO har altså valgt å begynne med å angripe heisoverenskomsten. De vil nok gjerne framstille en eventuell streik som at det er de ekstreme heismontørene som streiker mot EU. Om de lykkes med det kan støtten til en streik bli liten. Derfor må NHOs notat spres i fagbevegelsen, så andre kan se at NHO er på krigsstien. EU er ikke bra for faglige rettigheter, men EU skal ikke få skylda for alt NHO finner på.

NHOs troverdighet når det å gjelder å tolke faglige rettigheter etter EØS-avtalen er svært liten etter vår mening. NHO har i tillegg store problemer med å forstå at den frie forhandlingsretten er et grunnleggende prinsipp, både i Norge og i EUs medlemsland. Forbundet og foreningen har derfor bedt jurister om å se på notatet fra NHO for å se om det holder vann. Om konklusjonen blir som vi forventer: At NHO bruker EØS-avtalen som påskudd for å svekke overenskomsten, uten at det er grunnlag for det. Ja, da er vi klare til kamp for å forsvare overenskomsten vår.

Europa får en het høst

Henta fra lo.no

Det går mot en het politisk og sosial høst i Europa i år. Den europeiske faglige samorganisasjonen, DEFS, har vedtatt at 29. september skal være en europeisk aksjonsdag.

Bakgrunnen er åpenbar. Regningen for finanskrisen er i ferd med å skyves over på pensjonister statsansatte og andre lønnstakere.

Det er to land i Europa som ikke har underskudd på statsbudsjettet. Det ene landet er Sveits, det andre er Norge. Alle de andre har store underskudd samtidig som statene har stor statsgjeld og dermed ikke kan låne særlig mer.

Oppskriften er nå den samme. Offentlige budsjetter skal ned, pensjonsalder skal opp og lønningene for offentlig ansatte skal i beste fall fryses, i en rekke land rett og slett kuttes. Forskjellen mel-

lom Norge og omverden blir slående. Den økonomiske ramme for offentlig sektor endte på rundt 3,4 prosent med et + foran. I en rekke europeiske land er tallet større, men med et – foran.

DEFS advarer mot situasjonen og sier at man risikerer å gjenta feilene fra 1930 som førte til en langvarig økonomisk krise, høy arbeidsledighet og diktaturregimer. DEFS etterlyser økonomisk vekst som kan skape nye arbeidsplasser. Ledigheten i EU er rundt 10 prosent og blant ungdom er den ofte dobbelt så stor.

Innstramningene begynte i Hellas framtvunget av at landet ikke lenger fikk lån. Den tidligere regjeringen hadde jukset med tallene. Det ble den nyvalgte sosialistregjeringen som måtte iverksette kuttene uten å snakke med partene i arbeidslivet. Deretter kom Spania og Portugal som også ble tvunget til store kutt. Begge har sosialistregjeringer. De største nedkjæringene skjer nå i

Storbritannia og Tyskland, begge med konservative regjeringer. Også den konservative regjeringen i Danmark følger opp med å halv være dagpengeperioden, mot dansk LOs kraftige protester.

I 2008 snakket man om en finansiell tsunami. Utfordringen for europeisk fagbevegelsen blir å unngå en sosial tsunami.

101 fagorganiserte ble myrdet i fjor

Geir Løkke

Det har blitt farligere å være involvert med fagforeninger. I fjor ble 101 fagorganiserte myrdet i verden, en økning på 30 prosent fra året før.

Tallene kommer fra en rapport om brudd på faglige rettigheter fra ITUC – «International Trade Union Confederation», der frie og demokratiske fagbevegelser fra 155 land er med.

Det farligste landet å være faglig aktiv i er Colombia, der 48 mennesker ble drept. Andre farlig land er Guatemala og Honduras.

I tillegg til mordene utsettes titusener av arbeidstakere i følge rapporten for trusler, vold, seksuell trakassering og oppsigelse p.g.a. fagligpolitisk aktivitet.

Land som Algerie, India og Egypt straffet arbeidere som demonstrerer mot tap av lønn eller forringelse av avtaler med misshandel og arrestasjoner.

Heller ikke Sverige slipper unna kritikk. Årsaken er Arbeidsrettens Laval-dom fra desember i fjor, som ITUC mener er et brudd på organisasjonsfriheten. Byggherrer og elektrikerforeninga ble pålagt å betale erstatnings- og saksomkostninger for blokaden av det latviske byggefirmaet i 2004, selv om Arbeids-

retten tidligere sa at handlingen var i samsvar med svensk lov.

I følge rapporten er den økonomiske krisa en grunna til at det har blitt farligere å være faglig aktiv, som har førte til tap av arbeidsplasser og dårligere vilkår for mange.

VIKTIG MELDING

... for deg som nærmer deg AFP-alder.

Geir Løkke

Vi minner igjen om at den **gamle AFP-ordninga** avsluttes og ny ordning trer i kraft 1. januar 2011.

Det betyr at du må søke **FØR 1.12.2010** om å få gå av etter gamle AFP-ordning.

ETTER DET HAR TOGET GÅTT!

Har du ikke satt deg inn i det, **så gjør det nå!**

En av tre arbeidstakere som nærmer seg pensjonsalderen kjenner lite til følgene av den nye pensjonsreformen. Det er konklusjonen etter at NAV denne våren har gjennomført to undersøkelser blant eldre arbeidstakere.

For flere opplysninger, se oversikten nedenfor

Den nye ordningen

Hel- eller deltid

Hvis du ønsker å få redusert arbeidstid kombinert med AFP, må du ta opp dette med arbeidsgiver og finne en løsning. Men vil du fortsette med samme stillingsandel som før, har du rett til det.

Resten av livet

Men vurderer du å ta ut pensjon fra 62 år, må du være klar over at du får en lavere årlig pensjon livet ut enn hvis du venter. Dette kan den enkelte finne ut av ved å gå inn på «Din pensjon» hos Nav. **Hovedmålet med pensjonsreformen er å få flere til å stå i jobb lenger.** Derfor vil det bli mulig å kombinere arbeid og pensjon etter eget for godtbeholdende. Men når pensjonen tas ut tidligere, blir den årlige utbetalingen betydelig lavere enn om man venter til fylte 67 eller 70 år. Inntekten kan bli høy mellom 62 og 67 år, men så er det også slutt på dobbel inntekt **og du må leve på redusert pensjon livet ut.**

Dette skal gi et insitament til å stå lengre i arbeidslivet. I følge NAV har «mange eldre sagt at hvis det ble mer gunstig å fortsette i jobb, ville de gjøre det». Fint at det finnes arbeidstakere med jobber som ikke sliter dem ut før tida. Bare synd at det er de som har jobber som ikke påfører helseskader som også blir reformenes vinnere. Synd men ikke rart: Det er blant disse en finner de som har bestemt dette!

Bedre rik og frisk, enn syk og fattig!

Det har stått en del om dette i **Heismontøren** før. Det siste finner du i her:

Heismontøren 2010 nr. 1
– side 10 (Ny fleksibel alderspensjon)

På nettet, se **NAV**:
<http://www.nav.no/Pensjon/Ny+fleksibel+alderspensjon>

Se også:
<http://www.nav.no/kampanje/Det+er+din+pensjon/Forside>

Heismontøren 2010 nr. 2 –
sidene 10–12 (Pass deg for fallgrubene)

Kan leses på nettet:
<http://www.heis.no/Heismontoren.aspx?pid=1556&docid=213>

I forbundets blekke; **Nettverk 2010 nr. 4** står det også mye på sidene 32 – 35 under overskrifta «Hoppe av for sikkerhets-skyld?»

Den kan også leses på nettet:
<https://www.buyandread.com/custom/free.htm?pub=nettverk>

Også en god innføring på siste. no:
<http://www.siste.no/jobbmagasinet/guider/article5100144.ece>

BOIKOTT ISRAEL

FØRSTE SIFFRENE I ISRAELS BARCODE ER 729

«Education is the most powerful weapon wich you can use to change the world»

Nelson Mandela

Tekst og foto Johnny Leo Johansen

Malawi blir kalt «the warm heart of Africa». Har man en gang vært i Malawi og kjent på dette vil man alltid lengte tilbake. Et kontrastfylt land og man forundrer seg over at de hele tiden smiler. Bare de slik som i andre land er helt lutfattige tigger. Her er og de som jobber fattige, lærere og tilsvarende bor i små hus bygget av leire med blekktag og de sover på gulvet. Det er få møbler, kanskje et par stoler og en seksjon. Maten lages på gulvet med små kokekar. Bildene mine representere mine følelser, for landet er veldig grønt i regntiden, med rød sand og overalt blir man møtt med smil. Men jeg så også fattigdommen, og en gjennomsnitts levealder på 31 år sier litt om det tøffe daglig livet her med høy barnedødlighet og sykdommer som aids.

Vi fikk være med på village walk, hvor lærer prøver å få tilbake på skolen de elever som blir holdt hjemme for å jobbe, eller de jentene som holdes hjemme og blir forsøkt giftet bort i ung alder, 30% får aldri gå på skole.

Vi har med klær og ting som vi vil gi til de fattigste ute i landsbyen. Det som slår meg først er at det tar ikke noen ende. Bak en landsby er det enda en landsby, kanskje enda fattigere en den du passerte. Vi kan ikke annonsere at vi kommer, da ville det blitt kaos.

Heismontør Johnny Leo Johansen, som og driver som fotograf, har laget en fotodokumentar i forbindelse med et skoleprosjekt i Malawi, der han fikk være med øvingslærere tilknyttet prosjektet, der lærerstudenter fra lærerhøgskolen Remmen i Halden var utplassert på forskjellige skoler for å undervise. I tillegg brukte han tiden ellers til å ta bilder av forholdene i Malawi. Tekst og foto er ett resultat av inntrykk fra opphold.

Lærerne fra Malawi organiserer utdelingen og dette går fint en stund, men når posene begynner å bli tomme blir de ivrigere og ivrigere, og de kommer tettere på og forsøker å sikre seg noe fra oss. Når posene er tomme og det er mange som ikke får, kommer tårene når vi inser att vi ikke kan hjelpe alle. Lærerstudentene føler att det ikke rekker til og det er så alt for mange som trenger hjelpe. Dette er noe av det sterke vi opplever og en uforglemmelig situasjon. Men tilbake på skolene ser vi att selv små bidrag har sin effekt.

Malawi er et av verdens fattigste land og er tett befolket. Landet er helt avhengig av bistand, og Norge sammen med flere land tilfører penger rett i statsbudgettet. Vi var i hovedstaden Lilongwe og her har Norge en ambassade.

Vi fikk med oss tur til Malawi lake og luksus opphold på Livingston, safari i Zambia og besøkte blandt annet pottemakeri utenfor Lilonwe. Men 14 dager er ikke nok og det var et tett program. Jeg skulle fotografere for skolene og fikk oppleve mye på kort tid. Jeg lærte at bistand ikke er lett, men at det er mulig å få til når man gjør de rette tingene. Malawi er et land jeg har tro på, stabilt og man ser resultater, det bygges og utvikles, men dette går sakte og det er mange utfordringer for dette landet. Jeg arbeider nå med en fotobok jeg håper jeg kan få produsert og solgt, hvor inntekten går til videre skoleprosjekt i Malawi.

Og jeg oppfordrer alle som kan til å oppleve Afrika, komme inn i den afrikanske rytmen, møte smilene, den fantastiske naturen og dyrene.

Skoleprosjekt i Malawi

Asongo, asongo, asongo bon roper barna og springer langs bilen når vi kommer kjørende. Asongo betyr hvit man/europeer og bon betyr «god» som i fransk «bon vouge». Sjøføren vår, Raol (Alle malawere har ett europeisk navn i sitt familie navn) forklarer att vi blir hyllet som velgjørere og nesten engler.

Dette skyldes vel omfattende misjonering i området, og man ser stor forskjell på områder hvor det er ett religiøst bistandsprosjekt på gang. Her er det både muslimsk og kristent og det ser ut for å fungere greit.

Når vi stopper og stiger ut av bilen stimler de yngste barna nærmest oss, de litt eldre bak og de voksne står med store smil og ser på oss fra litt avstand. De varme smilene og gleden de viser kan ikke beskrives. På skolene har de fått beskjed om å ikke ta på oss. Men de vil så gjerne, så jeg rekker ut hånden og håndhilser. Og jeg kjenner de små sandete hendene med den røde sanden som er overalt i Malawi.

Problemet er at de er mange og når du har gitt oppmerksomhet til en, så skal alle hilse. Men de er vant med at alle ikke kan synes i dette tett befolkede området. På skolene er det en vaktmester som går rundt med en kabelstump å slå etter dem for å holde orden og i klasserommene er

det ofte noen i klassen som får en kvist for å holde orden. Jeg fikk ikke inntrykk av att det var noe utpreget straffing med slag her og de lekte nærmest sisten med vaktmesteren. Men dette gir med en gang ett inntrykk av att vi nå er i ett helt annet land.

Jeg var med skoleprosjektet i Malawi med skoler fra Fredrikstad og med lokale bidragsytere både fra private og bedrifter har foregått i 5 år. Det har og hvert utveksling til Norge med både elever og lærere med alt ifra korte turer til 2 år. Lærerstuderter fra Remmen lærerhøyskole i Halden underviser på forskjellige skoler som en del av sin opplæring i Malawi i 5 uker. Vi har mange kontakter her og øvingslærer Wenche Gjerløw har jobbet og bodd i Malawi i to år med sin man, som drev vannprosjekter for COWI. Det fører til att vi får møte mange mennesker og kjenne på hvor stor pris de setter på det som gjøres att dette er ett prosjekt som gir resultater. Vi får se skolebygg som er bygget og overalt ser vi att noen har klær og sko fra givere. Vi er med å åpner en flerbrukshall bygget med midler fra givere i Fredrikstad (160.000 Nkr.) og da kommer undervisningsministeren, flere hundre elever, lærere og andre, og det blir stor fest hvor vi er æresgjester. Vi blir underholdt og lærerstudentene fra lærerhøyskolen får synge. Det er veldig høytidelig med mange taler, men hele tiden smil latter og glede.

Fagbevegelsen er en drivende kraft for demokratiet i Swaziland

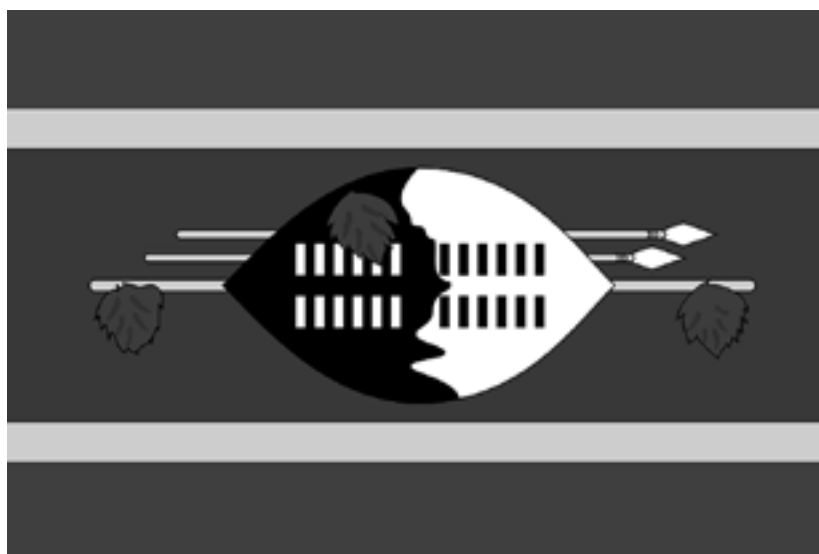
Geir Løkke

Jan Sithole, som var formann i 25 år for «Swaziland Federation of Trade Union» – SFTU, var en høyt respektert leder i et veldig korrupt land. Han trakk seg fra vervet i fjor. Han og hans familie har blitt utsatt for vold, overgrep og draps-trusler, men han fortsetter å kjempe for et demokratisk Swaziland.

Det er vanskelig å forestille seg en mindre demokratisk land enn Swaziland. Det har vært unntakstilstand i landet siden 1973, som betyr at alle rettigheter og friheter har vært suspendert – inkludert faglige rettigheter. Alle politiske partier er forbudt, og all makt er konsentrert hos den eneveldene kongen. Rundt 70 prosent av befolkningen lever under fattigdomsgrensen og andelen av HIV / AIDS-tilfeller er verdens høyeste.

Jan Sithole konstanterte i et intervju med IFS at korrupsjon, vanstyre og mangel på fordelingspolitikk er landets største problem. Landet har naturressurser og har en viktig eksportsektor, noe som gir Swaziland et brutto nasjonalprodukt som gjør at landet med en fornuftig fordelingspolitikk kunne være et middelsinntektsland.

«I fjor feiret både kongen og nasjonen 40 år. Feiringen innbefattet en stor fest som kostet 120 millioner, og kongens hustruer ble fløyet i et chartret fly til Thailand for å handle. Samtidig lever flertallet av befolkningen i fattigdom!»

Da det ikke finnes politisk opposisjon har fagbevegelse tatt på seg den viktige rollen som forkjempere for demokrati og menneskerettigheter. Derfor fagforeningsledere mål for trakassering, vold og overgrep. I tillegg til SFTU-lederen, har mange aktivister blitt truet og fengslet.

Det finnes noen regler innen arbeidsmarkedet. Kollektive forhandlinger er tillatt, og streiker kan gjennomføres ved hjelp av kompliserte regler som er vanskelige å tolke. Men de fleste arbeidstakere tør verken å bli med i fagforeninger eller å protestere mot overgrepene.

For eksempel er, det for meste Taiwansk-eide, tekstilindustrien beryktet for sine fagforeningsfiendtlige holdninger. Protester og reaksjoner mot de elendige arbeidsforholdene blir behandlet brutalt. En lovlig streik møtes med angrep mot arbeiderne – hovedsakelig kvinner – av politiet med tåregass og batonger – og mange ble skutt.

Fagforeningen har, sammen med andre demokratiske krefter, vært med på å starte «Swazilands demokratiske front»

«Vi ønsker et flerpartisystem og frie valg. Vi kan ha både demokrati og monarki, men det må være folkevalgt politikere som styrer landet» sier Jan Sithole.

fra SJAKTA

Navn: Bård Navrud

Alder: 30

Klubb: Kone

Bosted: Fjellhamar

Stilling: Heismontør

Verv: Klubbleder på Kone

1. Når begynte du i faget?

Jeg begynte som lærling på Kone i 1997.

2. Hvorfor valgte du å begynne i heis-faget?

Har alltid likt å skru på ting og fatteren var bilmekaniker, så jeg er vel litt arvelig belasta der. Da muligheten for å få utplassering i heis dukket opp på VK1, trengte jeg ikke lang betenkningstid før jeg hoppa på!

3. Hvor lenge har du jobbet i Kone?

Nesten siden jeg startet i heis. Bare avbrutt av militæret og et halvt år i nye Ameco.

4. Hvordan trives du?

Jeg trives veldig bra! Jeg tror det er få fag hvor man kan drive med så mye variert arbeid som det man kan i heis. Både når det kommer til å jobbe med heis og alle interessante tillitsmanns-verv man kan ta.

5. Hva synes du er bra med faget?

Variasjonen!

6. Jobber du på mest på service eller montasje?

Jeg jobber i utgangspunktet på nyanlegg, men nå om dagen blir det dessverre ikke så mye tid til det.

7. Når ble du engasjert i tillitsmanns-arbeid første gang?

Jeg tror jeg hadde mitt første verv i 2002.

8. Hvilke verv har du hatt i klubb og forening?

Jeg har sittet i akkordutvalget på Kone og som akkordkontrollør i foreninga.

9. Hva er det som engasjerer deg mest i klubb og foreningsarbeid?

Det å være med å påvirke egen framtid er vanvittig spennende og lærerikt.

10. Hva irriterer deg mest?

De som tar lønns- og arbeidsavtaler for gitt. Vi må huske på at vi ikke har verdens beste tariffavtale uten grunn!

11. Hva bedriver du tiden med når du ikke er skur heis?

På vinteren er det ski som står i fokus, både bortover og nedover. På sommeren prøver jeg å ta noen turer på sykkel og gå litt i skog og mark.

12. Hva skal du gjøre i sommer?

Da går turen til Kenya og Tanzania. Skal prøve å bestige Kilimanjaro + safari.

Fra leder innside omslag

bransjen skal se ut i fremtiden, og ikke overlate all politikken til juristene i NHO. Slik jeg ser det, så står nå valgene mellom å støtte seg på forsøkene som NHO bedriver med sin liberaliserings og tariff politikk og det som dette innebærer, eller rett og slett ta ansvar for sin egen bransjes næringspolitikk i et samfunnmessig perspektiv. Det siste innebærer selvfølgelig en del utfordringer som strekker seg lenger enn til nesetippen, for da må både kunder, ansatte, inntjening og ikke minst inngåtte avtaler tas hensyn til. Det vil heller ikke virke urimelig å tenke at samfunnssystemet vårt har fungert rimelig bra oppe på «berget» til nå, og at det andre systemvalget, som også har fungert i andre land over lengre tid, ikke fungerer så bra.

Våre politiske saker har ikke endret seg stort om du titter inn i Heismontør'n fra begynnelsen på 90-tallet og til i dag. Fagbeskyttelsen og overenskomsten under angrep, FKE saken og myndighetenes nedprioritering av fagarbeidernes status gjennom svekkede krav til utførelse av arbeidet, maktelitens interesse for innføring av EU/EØS avtale og direktiver osv.osv. Utfordringen nå, til de samme sakene, blir å avklare hvordan vi håndterer dette i praktisk hverdag, jeg tror vi må forberede oss på tøffere dager en god stund fremover. Årsak til det er at jeg mener de sakene som på 90-tallet var antagelser og en slags forberedelse til de store politiske endringer i arbeidslivet, og som nå er faktum, ikke møter stor nok motstand fra fagbevegelsens side pr. dato. Antagelig vil dette endre seg etter hvert som folk møter

den harde virkeligheten i hverdagen og ungdom opplever problemene som rår innadfor den europeiske unionen når det gjelder å komme seg inn på arbeidsmarkedet og få seg jobb. Skyhøye ledighetsstatistikker for ungdom gjelder nå for de fleste EU land. Økt konkurranse i et marked tar ikke slike hensyn, men fagbevegelsen og de politiske myndigheter i Norge kan.

Den 17 august er det mekling, så får vi avvente hva som skjer videre. At medlemmene i HMF krever å delta i utformingen av sin egen faglig politiske hverdag på jobben er jeg ikke i tvil om, det har det vært klare signaler på, så nå får vi heller forberede oss på hvilket vei valg arbeidsgiverne tar.

PAS

Verv i Heismontørenes Fagforening per 13.07.10

Styret

Verv	Periode	Navn	Telefon privat	Mobiltlf	E-post
Leder	10-12	Per Arne Jensen Salo	22 68 99 47	918 53 408	per.arne.salo@heis.no
Nestleder	10-12	Espen Milli	21 92 13 02	902 07 501	espen.milli@chello.no
Nestleder	09-11	Dan Terje Rønning		905 77 667	danterje@gmail.com
Sekretær	09-11	Vidar Holm	63 879 793	970 62 663	vidar.holm@heis.no
Studieleder	10-12	David R. Andersen		480 06 131	david.andersen@heis.no
Kasserer	10-12	Steffen Yttervik		932 21 959	kasserer@heis.no
1. styremedlem	10-11	Tor Moen	35 53 67 03	909 16 330	tor.moen@heis.no
2. styremedlem	10-11	Thomas Skoglund		922 30 888	thomas.skoglund@otisklubben.no
3. styremedlem	10-11	Bård Navrud		905 57 919	baard.navrud@heis.no
4. styremedlem	10-11	Jan-Erik Hengsle		959 86 218	jan-erik@fallskjerm.no
5. styremedlem	10-12	Jan Refsnes	51 66 78 04	918 72 686	janrefsn@online.no
6. styremedlem	10-11	Trond Polden		415 60 675	trond.polden@bluezone.no
7. styremedlem	10-12	Rune Larsen	67 56 1452	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Ungdomsgruppe					
Lærlingerepresentant	10-12	Erik L. Tenden		414 98 209	eriktenden@hotmail.com
8. styremedlem	10-12	Vidar Nordtvedt		907 45 270	radividar@hotmail.com
9. styremedlem	10-12	Edmund Berget		930 45 646	eddie_kick_ass@hotmail.com
10. styremedlem	10-11	Ingrid Overholdt		916 64 271	ingridoverholt@hotmail.com
11. styremedlem	10-11	Tore Iversen		959 86 206	iverstore@gmail.com
12. styremedlem	10-12	Tom Kristian Hetland		994 15 603	tohetlan@bbnett.no
13. styremedlem	10-11	Markus Hansen		469 13 040	markus_man87@hotmail.com
Andre oppgaver					
Akkordkontrollør	08 - 10	Bård Navrud		905 57 919	baard.navrud@heis.no
HMS-ansvarlig	07 - 09	Stian Olsen		951 91 567	stianolsenn@yahoo.no
Lærlingansvarlig	08 - 10	David R. Andersen		480 06 131	david.andersen@heis.no
Redaktør/nettansvar	09 - 11	Geir Eigil Løkke	22 75 00 85	908 77 082	geir.lokke@heis.no
Sekretær		Bjørn Tore Egeberg			bjorn.tore@heis.no
Landsstyreprerentant		Terje Skog		908 77 069	terje@elogitao.no
Landsstyreprerentant		Vidar Holm		970 62 663	vidar.holm@heis.no
Avdelinger					
Bergen	09 - 10	Tore Hansen	56 14 05 67	915 95 397	tore.69@hotmail.com
Drammen	08 - 10	Tommy Hansen		911 14 906	tommy_husaberg@hotmail.com
Hedmark/Oppland	09 - 11	Lasse Aga	62 53 57 70	901 51 334	laga@broadpark.no
Kristiansand					
Møre og Romsdal	08 - 10	Erlend Andberg		911 51 662	erlend.a@hotmail.com
Nord-Norge	08 - 10	Jan Wahlgren		951 91 583	jab-wa@online.no
Oslo	10 - 12	Per Arne Jensen Salo	22 68 99 47	918 53 408	per.arne.salo@heis.no
Stavanger	09 - 11	Jan Refsnes	51 667 804	918 72 686	janrefsn@online.no
Trondheim	09 - 11	Edmund Berget / Vidar Nordtvedt			trondheim@heis.no
Vestfold/Telemark	09 - 11	Terje Haugen		917 46 885	terje.haugen@c2i.net
Østfold	09 - 11	Tor Erik Lundberg		951 91 560	torerl@online.no
Klubber					
Otis	Hovedtill.	Thomas Skoglund		922 30 888	thomas.skoglund@otisklubben.no
Otis	Oslo	Tommy Rønning		901 11 690	tommy.ronning@otisklubben.no
Euroheis	Oslo	Frode Stokke	22 29 10 90	975 61 580	eirstokk@online.no
Kone	Norge	Bård Navrud		905 57 919	baard.navrud@heis.no
Melbye	Oslo	Steffen Yttervik		932 21 959	steffen@teamstac.no
Reber Schindler	Hovedtill.	Tor Moen	35 53 67 03	909 16 330	tor.moen@heis.no
Reber Schindler	Oslo	Dan Terje Rønning		905 77 667	klubbleder.reber.oslo@heis.no
Stahl	Oslo	Espen Milli	21 92 13 02	902 07 501	espen.milli@chello.no
Stahl	Bergen				
Thyssen	Oslo	Jan-Erik Hengsle		959 86 218	jan-erik@fallskjerm.no
Ribe	Oslo	Bjørn Gundersen		957 98 987	bjorn.gundersen@heis.no
HK Service	Bergen	Kenneth Andberg		959 86 255	k_andberg@hotmail.com
Ing Stein Knutsen	Bergen	Yngve Larsen		992 56 725	ynglar@online.no
Heis-Tek	Bergen				
Heis-Tek	Oslo	Christian Østby		951 91 554	christian_oestby@hotmail.com
Heis-Tek	Tromsø	Tore Olsen		900 30 576	toreolsen74@yahoo.com
Uniheis	Oslo	Patrick Simonsen		982 30 875	patrick@uniheis.no
Avdeling					
Oslo	Adresse		Tlf.kontor	Telefaks	E-post
Bergen	Schweigaardsgt 34 f, 0191 Oslo		22 17 45 50	22 17 45 53	foreninga@heis.no
Trondheim	Kalfarv. 71, 5018 Bergen		55 368766	55 36 55 77	bergen@heis.no
Stavanger	Postboks 9254,7424 Trondheim		72 848390	72 84 83 90	trondheim@heis.no
Kone	Lagårdsvei 124, 4011 Stavanger		51 840460		janrefsn@online.no
Thyssen	c/o HMF				baard.navrud@heis.no
	c/o HMF				tke.klubb@thyssenkrupp.no